

ΕΥΦΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΓΚΑΦΑ ΤΟΥ ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΣΑΡΜΥ

[Τού Φρνάσις ντέ Μισράντ]

Ο Λουκιανός Σαρμύ ήταν ένας άτακτος εξαρπιαστής των θεάτρων. Κατώρθωνε να τραβήξει πάντοτε τζάματα σ' όλα τα δημόσια θέατρα με διάφορες κατηγορίες. Κρομμύμενος πίσω από χορηγές ζυφές, από επιτραπέιους κριτικούς, από ανθρώπους του κόσμου. Έξαπατούσε πάντοτε τους θεατικούς και τους ελόπτας του φρόου, και τους πλέον δυσπίστους άζομη. Στο τέλος όλοι αυτοί άπελειώθη-ζαν και τόν άφιναν να περνάει χωρίς είσιτήριο.

Κι όμως κατά βάθος ο Λουκιανός Σαρμύ δεν άγαλούσε τό θέατρο. Τραβήκνε μέσα σ' αυτό μόνον και μόνον για να άπειδεικνύεται. Αυτό ήταν τό μυστικό του και δεν γινότανε δοκιμή, δεν έδίδετο προεμέρα, φιλανθρωπική παράσταση, δεν έγίνοντε έγκαινα εκθέ-σσεις, χωρίς να είνε αυτός παρών με τό άπαραιήτη μονόζιλ του, και τούς έπιφωλακτικούς λόγους του.

Ο Λουκιανός Σαρμύ ήταν ίσως ύπάλλληλος γραφείου, ίσως καλλιτέχνης, ίσως έμπορος πολυτίμου λίθου, ίσως τίποτε. Αυτό δεν άπόρριθε παρά τη συνείδησή του. Τό σπουδαίον ήταν να έμφανίζε-ται όλα τα βράδια παντού όπου έγίνονταν κίτι. Και ήταν πάντοτε πιστός στη θέση του, περισσότερο από κάθε άλλον.

Ο Λουκιανός Σαρμύ—γιατί να σάς τό κρύψωμε—είχε ένα ύνερο. Να παντρευτή! Και γι' αυτό έχονε παντού την οφιά του και γι' αυτό δεν έλειπε από πουθενά.

Είχε άρχισει μάλιστα να κάνει κόρτε σε μια νέα άστυζική τάξεως, την όποιαν είχε γοητευθεί με τό προσόντα του, πού τ' άναφέρουμε παραπάνω. Η νέα αυτή ήταν ή Μάρθα Τριγκών, ή όποία είχε ξετρελλαθή με τόν τόσο λεπτό και τόσο θελκτικό κ. Σαρμύ, ό όποιος γνώριζε όλο τό Παρίσι και ύπόσχονταν μια θαυμασία ζοή. Η ιδέα πως θα γνωρίζονταν όταν θα είνοντε κυρία Σαρμύ, με τόσες δούκισσες, ήθλοποιούς, αεροπόρους, άκαδημαί-κούς και ύπουργούς, έκανε την Μάρθα Τριγκών να βλέπει ύπεροχα όνειρα. Μόνον ή οικογένειά της είχε διαταγοίσι κ' άμφιβολίες για τόν κ. Σαρμύ. Τόσο ό πατέρας της Μάρθας, όσο και ή μητέρα της ήθελαν ένα γαμβρό με ζοήμα κ' όχι με σέξουσις.

Τά πράγματα λοιπόν βρισκόντουσαν σ' αυτό τό σημείο, όταν ό περίφημος Ριμώσις έθωκε τό πρώτο του έργο στο «Βωντεβίλ». Ο Σαρμύ στανιγοργίζοντας παντού άντελήριθη έξαρνα σ' ένα θεωρείο τόν νεό-πλουτο κ. Φουρνί, με την κυρία του, τόν όποιο κάποτε είχε γνωρίσει. Χωρίς να χάζει καιρό έτρεξε και μίληκε στο θεωρείο τους για να τους κρατήσει συντροφιά. Καθώς οι δυστυχισμένοι αυτοί δεν γνώριζαν κανένα έχει μέσα, έκολακισθήσαν πάρα πολύ γιατί ένα πρόσωπο τόσο παριζιάνικο, όπως ό Σαρμύ, είχε την καλοσύνη να έμφανισθή πρό του κοινού μαζί τους.

Επειδή όμως τό έργο τούς φάνηκε πολύ ά όηγο, σηκώθηκαν κ' έφυγαν σε λίγο, πριν ακόμα ζοχίση ή β' πράξις. Ο Λουκιανός Σαρμύ μεθυμένος με την ιδέα πως επί τέ-λους θα έμενε μόνος σ' ένα θεωρείο εξ θέ-σων, ώθησε στους διαδρόμους προς άνάξη-τηριαν γνωστών του, τους όποιους να παρα-λήβη στο «θεωρείο του»!

Οι πρώτοι γνωστοί του, τούς όποιους συν-είνησε,—τι ευτυχία!—ήταν ό κ. και ή κ. Τριγκών με την ζοή τους. Τούς εκάλισε λοιπόν μεγαλοπρεπώς:

— Έλάτε στο θεωρείο μου. Έχω δικό μου θεωρείο. Έντελώς δικό μου, άκριβοπληρωμένο!

Άφίνο πια να φανταστήτε τη χαρά της Μάρθας, ή όποία νό-μισε πως έμπαινε έτσι σταξ ήθονες της μεγάλης Παρισινης ζοής. Φανταζότανε πως όλες ή γυναίκες στο θέατρο, την έκτύταζαν με φθόνο. Και δεν πόρνεσε να μη σφουζίση στ' αυτή της μητέρας της:

— Είδες μωμά, πού είχες άμφιβολίες για τόν Λουκιανό! Είναι άνθρωπο πού έχει τό θεωρείο του στο Βωντεβίλ!..

Και στρεφόμενη προς τόν μνηστήρα της, τού χαμογέλασε με υπερτροφία. Άλλοίμονον όμως! Αυτές ύπηρεζαν ή λαμπρότερες στιγμές της ζοής του Λουκιανού Σαρμύ. Η β' πράξις δεν είχαν ακόμα καλά—καλά τελειώσει όταν ή πόρτα του θεωρείου άνοιξε με ένα τρομερό κρότο και... ό κ. και ή κ. Φουρνί, άκολουθούμενοι και άτι τέσσαρα άλλα πρόσωπα του αυτού έξωτεικού, παρουσιάστηκαν πρό του εκπλήκτου Παρισινού.

— Σας ζητώ συγγνώμη, άγαπητέ μου Σαρμύ, άν ξαναπαίονο τό θεωρείο μου, είτε στο νεόπλουτο. Άλλά στο «Ναπολιταίν» πού ετήχημα να πάρομομε μια σοκολάτα, συναντήσαμε αυτούς τους παληφιλικούς, οι όποιοι δεν έχουν πατήρη ποτέ σε θέατρο, και μάλιστα σε τοιμερία και, μά την πίστι μου, άποκρασίσαμε να ξαναγουρίσουμε...

Πολύ άξιοπεπής, με τό χείλι σφιχτοκλειμένα, χωρίς να πη λέξει, ή κυρία Τριγκών έπήρε τό μπράτσο της ζοής της και την άπέ-γαγε... για πάντα.

Ο φτωχός ό Λουκιανός βγήκε από τό θέατρο σάν τρελλός. Στη άρχή σκέφτηκε να πείση τού Σηκουάνα και να πηγή. Επειδή όμως έκανε τσουτρερό κρού προτίμησε να πάη και να πείρη... στο κρεβ-βάτι του, άπελειωμένος, συντριμμένος, οξείλιμμένος!..

Φρνάσις ντέ Μισράντ

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ ΔΥΣΤΥΧΟΥΝΤΕΣ

Η ΦΑΡΣΕΣ ΤΟΥ ΡΟΥΜΠΕΝΣ

Ο Ρουμπενς στο Παρίσι. Φτώχους και τών γονέων! Ο ξε-νοδόχος τού άγριεύει. Η τελευταία του προθεσμία. Οι ζωγραφιστοί θησαυροί. Ο Ρουμπενς ένδεξος.

Στις άρχές του ΧΥΙΙ αιώνος ό διάσημος ζωγράφος Πέτρος—Παύλος Ρουμπενς ζούσε στο Παρίσι μια ζοή στερήσεων και άθλιό-τητος. Δεν είχε άποκτήσει άζομη φήμη και ζούσε στη σοφία πε-νυχού ξενοδοχείου, κοντά στο παλάτι της Μαρίας τών Μεδίκων. Όταν εκέροδξε ζωήματα πουλώντας όχι και σε μεγάλη τιμή τ' άρι-στογυμημά του τά έσπαταλούσε διασεκεδίζοντας και δεν άργούσε να μείνη πάλι άπένταρος. Κατ' αυτό τόν τρόπο είχε φτάσει να χωστήει άρεζετά μηνιάτικα στον ξενοδόχο του. Ο ξενο-δόχος, άνθρωπος άπλοτικός και άγροίκος μη πολυκαταβαίνοντας από τις φασίες τέχνης, στενογορούσε τό Ρουμπενς ζητώντας τά ζωήματα του. Έφτανε μάλιστα πολλές φορές στο σημείο να του στερηφερέται με τρόπο βίναυσο και ύβριστικό. Μιά μέρα τά ποκάματα έφθασαν στο άπορρήγο. Ο ξενοδόχος τών άμετάλει-στος κ' άπειλούσε τό Ρουμπενς με έξουσι. Ο Ρουμπενς άναγκά-σθηκε τότε να ξεκαρμάει από τό τοίχο ένα πίνακά του και να τόν στείλη να τόν πουλήση αντί 1200 λίβρων. Ο άσταλαβός ό ό-ποιος ανέλαβε την πώληση, δεν άργησε να γυρίση κουβαλώνας μα-ζύ του τό άριστοτέγμια αυτό.

— Δεν δίνουν περισσότερο από 800 λίβρες, είπε στο Ρουμπενς.

— Ένας Ρουμπενς 800 λίβρες είνε άλ-σχος! έφώναξε ό Ρουμπενς και κομματίωσε τό έργο του.

Ο ξενοδόχος μόλις έμαθε τό σηγή αυτή έγινε έξω φρενών. Μπήκε στο δωμάτιο του Ρουμπενς και τού έζήτησε να φύγη άδημε-ρόν. Ο Ρουμπενς ένελευσθη τότε ένα μεγα-λομυς σκεδίο. Υποσχέθηκε στο ξενοδόχο πως θα τόν πλήρωνε άσφαλώς έντός 8 ήμε-ρών. Ο ξενοδόχος τόν έπιστεψε και δέχθηκε την τελευταία αυτή προθεσμία. Έλειπ' από αυτό ό Ρουμπενς κλειστηκε στο δωμάτιό του και δε φανόντανε σκεδόν καθόλου. Όταν όμως τελείωσε και ή όγδοή ημέρα κατέβηκε και συνάντησε τόν ξενοδόχο του. Ο ξενοδόχος βλέποντας τόν άλλωσε τό χέρι έτοιμος να πληρωθή.

— Τά ζωήματά σας τάφησα στο δωμάτιο, έπάνω στο τραπέζι, είτε μεγαλοπρεπώς ό Ρουμπενς κ' έφυγε.

Ο ξενοδόχος πήδησε τρεις-τρεις της σκάλης κ' έτρεξε στο δωμάτιο τού καλλιτέχνη. Μόλις άνοιξε την πόρτα έμινε κατάληκτος, έκ-θιμωός! Πάνω στο τραπέζι άστραργε ένα πλήθος χροιά νομίσματα. Μεθυμένος άπ' τη χαρά του ό ξενοδόχος ώθησε στο τραπέζι κ' άλλωσε να πάη τά νομίσματα. Άδίκως ό-μως καρφώθηκαν τά νύχια του στο σανίδι. Τά νομίσματα εκείνα ήταν άπλως ζωγραφισμένα επί του τραπέζιου, ζωγραφισμένα με ύπεροχη τέχνη πού να μοιάζουν μ' αληθινά!

Ο ξενοδόχος λυσούσε άπ' τό κακό του και ουθλιάζε:

— Ά τόν μογιατζή! Τόν κλέφτη! Τόν άκαμάτη πουδ'άξιμού πάη!...

Έξαρνα τό μάτι του έπεσε στην κλειστή ντουλάπα και σκέφτηκε πως ό Ρουμπενς θάχε άσφαλώς άφησει εκεί τά ούχια του. Ήταν κ' αυτό κίτι. Μπορούσε να τά πουλήση και ν' άποζημιωθή. Έτρεξε λοιπόν, άνοιξε τό ντουλάπι και κραυγή άγαλλιάσεως τού έσφυγε από τό στόμο. Τό ντουλάπι ήταν γεμάτο ούχια, γεμάτο θαυμάσιες βε-λουδένιες φορεσιές. Ο ξενοδόχος χοροπηδούσε άπ' τη χαρά του...

Τέλος πλησίασε κ' άλλωσε να πάη δλον αυτόν οουρισμό. Τά χέρια του όμως συνήνεσαν κ' αυτή τη φορά τόν τοίχο, τόν τοίχο τόν ζωγραφισμένο, και ζωγραφισμένες σανίδες, τό τίποτε! Όλες εκείνες ή φορεσιές ήταν φτιαγμένες άπ' τό Ρουμπενς με θαυμασία τέχνη, ώστε να φαίνονται αληθινες.

Ο ξενοδόχος άφρισε:

— Άχ! τόν παλησοφατζή, τόν κανάγια, δεν θά τόν πετύχο πουθενά!

Κι' άμέσως άρπαξε τό ζωγραφισμένο τραπέζι και τό κλειδωσε στο ύπόγειο, πέρασε δε τη ντουλάπα με χροία.

Δεν άργησε όμως να γίνη ένδεξος ό Ρουμπενς. Συγχρόνως τό πάθημα τού ξενοδόχου έγνώσθη σ' όλο τό Παρίσι. Και πολλοί ξε-νο ζητούσαν να περιάσουν τη νύχια τους στο περίφημο δωμάτιο τού καλλιτέχνη. Μιά μέρα μάλιστα ό ξενοδόχος πού-λησε και τό περίφημο τραπέζι με τά ζωγραφισμένα νομίσματα σ' ένα Έγγλέζο. Παρ' όλα ταύτα ό άρελής και φιλοζοήμα-τος αυτός άνθρωπος, δεν μπορούσε να καταλάβη τί τρέλλα είχε πιάσει τούς ανθρώπους με τις μουτζούρες ενός άπένταρου... μο-γιατζή!...

Λ. Αρξ.

